

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van D66
t.a.v. de heer H.W.M. Jongen
t.a.v. de heer P. van de Kandelaar

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake gemeenten willen af
van afvalfonds
BEHANDELD DOOR
VCJP (Valérie) Meijs

DATUM
27 maart 2024
Verz. 27 maart 2024
TELEFOONNUMMER
043 3504261

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2024.00864

E-MAILADRES
Valerie.Meijs@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE
--

Geachte heer Jongen en heer van de Kandelaar,

Op maandag 11 maart 2024 heeft u het College van Burgemeester en Wethouders raadsvragen gesteld inzake gemeenten willen af van afvalfonds. Met inachtneming van uw inleiding treft u onderstaand de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Uw inleiding:

De gemeenteraad heeft op 27 februari 2024 het Beleidskader Afval en Grondstoffen vastgesteld waarin de ambities, doelstelling en kaders zijn beschreven. D66 Maastricht onderschrijft het Beleidskader afval en Grondstoffenplan en kijkt uit naar het Uitvoeringsplan. D66 Maastricht heeft recent kennisgenomen via publicatie van het Binnenlands Bestuur (1*) dat gemeenten af willen van het afvalfonds. Gemeenten zijn boos op het Afvalfonds, nu minder ingezameld plastic wordt gerecycled en de burger voor de kosten opdraait. De frictie over de huidige afspraken heeft ertoe geleid dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten met 99% van de stemmen een motie heeft aangenomen om de huidige afspraken met het AFV niet te verlengen.' Het geld dat het AFV niet uitbetaalt bij een afgekeurde vracht is inmiddels opgelopen tot ruim 9 miljoen euro. Terwijl de kosten van de gemeenten oplopen, blijft dat bedrag op de rekening van het AFV staan. In 2050 moet al het afval gerecycled of hergebruikt worden. Daarom scheiden burgers van alle gemeenten glas, papier, gft en verpakkingen (PMD). In Nederland is afgesproken dat de vervuiler, in dit geval producenten als Coca-Cola, Heineken en Unilever, de inzameling betaalt. Maar sinds twee jaar krijgen steeds meer gemeenten die het afval inzamelen, geen geld van deze producenten, blijkt uit onderzoek van Pointer. Daardoor gaat de afvalstoffenheffing per gemeente omhoog of put de gemeente uit de reserves, waardoor (lokale) sociale projecten in gevaar kunnen komen. D66 Maastricht heeft derhalve schriftelijke vragen aan het college:

Vraag 1:

Bent u voornemens voor of tegen nieuwe afspraken te stemmen en wat is daarvoor de argumentatie?

DATUM
27 maart 2024

Antwoord 1:

Op dit moment zijn de nieuwe afspraken nog niet definitief vastgesteld, en daarom kunnen wij nog geen uitspraak doen over onze stemintentie.

Vraag 2:

Hoe heeft de gemeente gestemd, voor of tegen de VNG-motie en wat is daarvoor de argumentatie?

Antwoord 2:

De stemgerechtigde wethouder namens Gemeente Maastricht kon vanwege een grote treinstoring in het zuiden niet aanwezig zijn bij de VNG Najaars ALV op 1 december 2023 waar de motie 'Afspraken Afvalfonds Verpakkingen' ter stemming werd gebracht. Het ontbreken van het proces van digitaal stemmen heeft ertoe geleid dat Gemeente Maastricht niet heeft gestemd op de motie.

Het vooraf opgestelde advies, zoals hieronder beschreven en dat voorafgaand aan de Najaars ALV met de stemgerechtigde wethouder is gedeeld, geeft de stemintentie inclusief de argumentatie van Gemeente Maastricht weer:

"Motie 'Afspraken Afvalfonds Verpakkingen'

Preadvies VNG-bestuur: overnemen

Advies: overnemen

Toelichting: De motie vraagt in algemene zin om de huidige afspraken te herzien en de nieuw te maken afspraken eerst voor te leggen aan de (Najaars) ALV, alvorens er mee in te stemmen. In lijn met eerdere moties wordt de NVRD nauw betrokken bij het maken van nieuwe afspraken. De oproep om het Rijk een sterkere regierol te geven, kan helpen om sneller tot gezamenlijk gedragen afspraken te komen en voorkomen dat onderhandelingen tussen gemeenten en de producenten (Afvalfonds Verpakkingen) spaak lopen."

Vraag 3:

Krijgt de gemeente Maastricht minder geld van het Afvalfonds omdat bijvoorbeeld veel afval door hen wordt afgekeurd? Zo ja, om hoeveel geld gaat het dan voor onze gemeente per kalenderjaar in de begroting?

Antwoord 3:

Per 1 maart 2024 zijn Stichting Afvalfonds Verpakkingen en de uitvoerende organisaties samen verder gegaan onder de naam Verpact. Gemeente Maastricht ontvangt van Verpact €245,- per ton ingezameld PMD. In 2023 is 15,6% van het ingezamelde PMD in Maastricht afgekeurd (niet geaccepteerd) en bedraagt de misgelopen inzamelvergoeding €142.345,- (581 ton maal €245,- per ton).

Het afgekeurde (niet geaccepteerde) PMD dient vervolgens door onze gecontracteerde verwerker Attero te worden verwerkt als restafval. De kosten hiervan (inclusief de additionele op- overslag en transportkosten bedragen € 200,- per ton. De extra kosten bedragen daarmee € 116.200,-. Per saldo zijn de financiële consequenties voor gemeente Maastricht € 258.545,-.

DATUM
27 maart 2024

JAAR 2023
Aangeleverd: 3.716,48 ton (100%)
Afgekeurd: -581,42 ton (15,6%)
Goedgekeurd: 3.135,06 (84,4%)

Tabel: cijfers PMD 2023 Gemeente Maastricht

In de begroting 2023 was een afkeurpercentage van 25% begroot voor PMD. Het werkelijke afkeurpercentage van PMD in 2023 is lager, namelijk 15,6%. Het jaarresultaat is derhalve positief in vergelijking met de begroting.

Vraag 4:

Op welke wijze compenseerde het college de tekorten op het eigen afvalbeleid in het verleden en toekomstig gezien het afvalfonds niet uitbetaald? Hoe wordt deze dekking geborgd en wat zijn de effecten of gevolgen voor het nieuwe uitvoeringsplan?

Antwoord 4:

De (deel)afkeur van vrachten grondstoffen van de huis-aan-huisinzameling (restafval en GFT+E), de milieuperrons (PMD, glas en papier) of zelfs milieuparken (diverse monostromen) is niet iets unieks of uitzonderlijk. Binnen de begroting van gemeente Maastricht en de Begroting van de GR Geul en Maas alsmede de overeenkomsten met de verwerkers houden we derhalve altijd rekening met enige mate van afkeur(kosten). Daarmee zijn de begrotingen robuust met een betaalbare afvalstoffenheffing (vast bedrag en variabel bedrag) en milieuparktarieven als dekking. Het blijft echter van belang om de kans op afkeur te minimaliseren. De ondergrondse PMD-inzameling is kwetsbaar voor wat betreft de kwaliteit van het ingezamelde PMD. Inwoners kunnen vrij anoniem hun afval wegstoppen en door de mechanische inzameling zijn er nauwelijks interventies te plegen om het ingezamelde PMD vervolgens op te schonen, voordat het materiaal wordt overgedragen aan Verpact, die hier uit hoofde van haar producentenverantwoordelijkheid ook verantwoordelijk voor is. Naar de toekomst wordt de kwaliteit van het ingezamelde PMD verbeterd door over te stappen van PMD-inzameling via milieuperrons naar PMD-zakinzameling aan huis conform het raadsbesluit van 27 februari 2024. Uit onderzoek blijkt dat het PMD, dat via transparante zakken aan huis is ingezameld, lagere afkeurpercentages kent dan via bovengrondse verzamelcontainers (milieuperrons ingezameld PMD). Deze inzamelwijziging is ook in lijn met de wens van Verpact om in bronscheidingsgemeenten PMD enkel via transparante zakken in te zamelen.

Vraag 5:

Vindt het college de opstelling van het Afvalfonds ook te hard (zie voor duiding het artikel)? Zo ja of nee, waarom?

Antwoord 5:

Ja, het college is van mening dat de huidige opstelling van het Afvalfonds te hard is en de huidige afspraken tussen Verpact, VNG en het Rijk aanpassing behoeft. We benadrukken het belang van, en roepen VNG op tot, het bereiken van afspraken waarbij de financiële lasten minder zwaar op de gemeenten drukken en deze meer te leggen bij het Afvalfonds.

DATUM
27 maart 2024

Vraag 6:

Hoe ziet het college de toekomstige samenwerking met het Afvalfonds?

Antwoord 6:

Het Rijk heeft een producentenvertegenwoordiging voor PMD opgezet wat heeft geleid tot een situatie waarin gemeenten en Verpact tot elkaar zijn veroordeeld. De overeenkomst inzake de inzameling, verwerking, sortering en vermarkting wordt op dat niveau mogelijk hernieuwd afgesloten. Binnen deze context streven wij naar een constructieve samenwerking met Verpact.

Vraag 7:

Is het college het eens met D66 Maastricht dat de monopolypositie van het AFV onaanvaardbaar is? Zo ja of nee, waarom?

Antwoord 7:

De vorm van (door de centrale overheid opgelegde) producentenverantwoordelijkheid heeft inderdaad een monopolistisch karakter, maar dat hoeft geen probleem te zijn. Het principe van producentenverantwoordelijkheid dient effectief te functioneren, waarbij de doelstellingen van (hoogwaardige) recycling centraal horen te staan. Dit zou prima via één organisatie mogelijk moeten zijn, mits de afspraken tussen Rijk, gemeenten en verpakkingindustrie duidelijk, reëel en eerlijk zijn.

Vraag 8:

Hoe gaat het college bij Demissionair Staatssecretaris Vivianne Heijnen (Infrastructuur en Waterstaat, CDA) aandringen dat deze situatie onwenselijke is voor alle gemeenten en dus ook voor onze gemeente?

Antwoord 8:

Door solidair te zijn met het standpunt van de VNG. Demissionair Staatssecretaris Vivianne Heijnen heeft aangedrongen op een onafhankelijk bemiddelaar om tot nieuwe afspraken tussen VNG en Verpact te komen.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

John Aarts
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Duurzaamheid en Hospitality